

АЗАМАТТАРДЫҢ ЖӘНЕ ЕМДЕЛУШІЛЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ, ЖАУАПКЕРШІЛІКТЕРІ

1.1. ҚР АЗАМАТТАРЫНЫҢ/ЕМДЕЛУШІЛЕРІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Азаматтардың/емделушілердің құқықтары мен міндеттері «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI кодексінде регламенттелген. Азаматтардың/емделушілердің құқықтары мен міндеттері туралы ақпарат емхананың стендтерінде, емхананың [https://www. detstomat.kz](https://www.detstomat.kz) . сайтында орналастырылады

ҚР азаматтарының құқықтары:

ҚР азаматтарының құқықтары (77-бап):

тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алу;

тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз ету;

дәрігер мен медициналық ұйымды еркін таңдау;

емделуші стационарлық жағдайда емделуде болған жағдайда емдік тамақ алу;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өз қаражаты, ұйымдардың, ерікті медициналық сақтандыру жүйесінің қаражаты және өзге де көздер есебінен тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі қосымша медициналық көмек;

медициналық және өзге де қызметтерді ақылы негізде алу;

уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен көрсетілімдер болған кезде, бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде медициналық көмек алу;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбекке уақытша жарамсыздық фактісін куәландыратын тиісті құжаттарды алу және ұсыну;

мемлекеттік органдардан, ұйымдардан және емдеуші дәрігерден олардың құзыреті шегінде мекендеу ортасының жай-күйін, еңбек, тұрмыс және демалыс жағдайларын, дұрыс тамақтану мен тамақ өнімдерінің қауіпсіздігін қоса алғанда, аурудың алдын алу, диагностикалау, емдеу және медициналық оңалту әдістері, клиникалық зерттеулер, денсаулыққа әсер ететін факторлар туралы дәйекті ақпаратты өтеусіз және тұрақты алу;

дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органдардан, тәуелсіз сараптама ұйымдарынан және субъектілерден өткізілетін дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі, тиімділігі және сапасы туралы ақпарат алу;

медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтерді қорғау;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларға медициналық көмек көрсету кезінде денсаулыққа келтірілген зиянды өтеу;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес денсаулық сақтау саласында өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды қамтамасыз етеді; медицина және фармацевтика қызметкерлерінің әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен шағым жасау;

жоғары тұрған органдарға мемлекеттік медициналық сараптама қорытындыларымен келіспеген жағдайда тәуелсіз сарапшыларды тарту туралы өтінішхат;

донор ретінде әрекет ету мүмкіндігі туралы ерікті ниет білдіру;

осы Кодексте айқындалған тәртіппен транспланттау мақсатында тіндерді (тіннің бөлігін) және (немесе) ағзаларды (органның бөлігін) қайтыс болғаннан кейін олардан алып қоюға келісетіні не одан бас тартатыны туралы өз еркін білдіру;

басқа да медициналық араласуларды, оның ішінде профилактикалық егулерді жүргізуге және емдеуге хабардар етілген келісім немесе бас тарту беру;

қоса төлеу;

созылмалы емделмейтін ауруларды емдеуде анестезияны алу;

Емделушілердің денсаулық жағдайы туралы ақпаратты, оның ішінде медициналық зерттеп-қарау нәтижелері, аурудың диагнозы және болжамы, медициналық көмек көрсету әдістері, оларға байланысты қатер, медициналық араласудың ықтимал түрлері, оның салдарлары және медициналық көмек көрсету нәтижелері туралы мәліметтерді қолжетімді нысанда алуға (77-бап, 21-тармақ);

аурулардың профилактикасы, санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық, қоршаған ортаның жай-күйі, орындалатын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің адам денсаулығы үшін әлеуетті қауіптілігі, тамақтанудың ұтымды нормалары, өнімдердің, тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігі туралы ақпаратты қоса алғанда, денсаулықты сақтауға ықпал ететін немесе оларға теріс әсер ететін факторлар туралы дұрыс және уақтылы ақпарат алу;

Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де құқықтар - кемтар адамдардың (мүгедек адамдардың) денсаулық сақтау ұйымдарында бірінші кезекте қызмет көрсетілуіне құқығы бар.

Әйелдер ана болу туралы мәселені шешуге және отбасын жоспарлау мен өз денсаулығын сақтау мақсатында қаламаған жүктіліктің алдын алудың қазіргі заманғы әдістерін еркін таңдауға құқылы.

Азаматтардың ана болуды қорғау құқығы қамтамасыз етіледі:

- 1) ұрпақты болу жасындағы әйелдерді медициналық қарап-тексеру, динамикалық байқау және сауықтыру жүргізумен;
- 2) науқас баланы күтіп-бағу жөніндегі стационарға түскен кезде әйелдердің ұрпақты болу денсаулығына және баланың денсаулығына тікелей әсер ететін негізгі ауруларды медициналық көрсетілімдер бойынша емдеумен.

· Балалардың құқықтары (78-бап):

Денсаулық сақтау жүйесінің қазіргі заманғы және тиімді қызметтерін және ауруларды емдеу мен денсаулықты қалпына келтіру құралдарын пайдалану;
Денсаулық сақтау саласында білім алу;
профилактикалық медициналық қарап-тексеру және динамикалық бақылау, емдеу, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету, сауықтыру және вакцинациялау;
уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен сауықтыру және ұйымдастырылған демалыс кезеңінде медициналық көмек көрсету;
оның физиологиялық ерекшеліктері мен денсаулық жағдайына сәйкес келетін және оған қолайсыз факторлардың әсерін болдырмайтын жағдайларда санитарлық-гигиеналық ағарту, оқыту және еңбек;
оқуға түсу және жұмысқа орналасу кезінде тіркелген жері бойынша денсаулық жағдайы туралы медициналық құжаттаманы тегін алу;
денсаулық жағдайы туралы ақпаратты оған қолжетімді нысанда алу;
салауатты өмір салты және дұрыс тамақтану, темекі шегудің, психобелсенді заттарды пайдаланудың зияны туралы қолжетімді нысанда ақпарат алу;
ұрпақты болу денсаулығын қорғау туралы ақпаратты қолжетімді нысанда алу;
паллиативті медициналық көмек алу.

Он алты жастағы және одан үлкен кәмелетке толмағандардың, олардың ата-аналарының немесе заңды өкілдерінің келісімімен жүргізілетін хирургиялық араласуды, жүктілікті жасанды түрде үзуді қоспағанда, профилактикалық, консультациялық-диагностикалық көмек көрсетуге хабардар етілген келісім алуға немесе бас тартуға құқығы бар.

Бес жасқа дейінгі балаларды, сондай-ақ дәрігерлердің қорытындысы бойынша қосымша күтімге мұқтаж естияр жастағы науқас балаларды амбулаториялық және стационарды алмастыратын жағдайларда емдеу кезінде анасына (әкесіне) немесе баланы күтіп-бағуды тікелей жүзеге асыратын өзге адамға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақ немесе анықтама беріле отырып, онымен бірге болу мүмкіндігі беріледі.

Бір жасқа дейінгі баланы емізетін ана баланы күтіп-бағу үшін медициналық ұйымда болған барлық кезеңге тегін тамақпен қамтамасыз етіледі.

Мектеп жасындағы балалардың стационар жағдайында мамандандырылған медициналық көмек, медициналық оңалту, сондай-ақ паллиативтік медициналық көмек алу кезеңінде уәкілетті орган білім беру саласындағы уәкілетті органмен бірлесіп айқындаған тәртіппен үздіксіз білім алуға құқығы бар.

Балаларға медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдары ойын ойнауға, демалуға және тәрбие жұмысын жүргізуге жағдай жасайды.

Мүмкіндіктері шектеулі, АИТВ инфекциясын жұқтырған балалардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес білім беру, денсаулық сақтау ұйымдарында тегін медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау алуға құқығы бар.

АИТВ инфекциясын жұқтырған балалардың балалар үйлерінде және өзге де денсаулық сақтау және білім беру ұйымдарында болуға құқығы бар.

АИТВ инфекциясын жұқтырған аналардан туған балалардың белгіленген тамақтану нормаларына сәйкес тегін бейімделген сүт қоспаларын алуға құқығы бар.

Мүмкіндігі шектеулі балалардың (мүгедектігі бар балалардың) денсаулық сақтау ұйымдарында бірінші кезекте қызмет көрсетілуіне құқығы бар.

· ҚР азаматтарының және отбасының ұрпақты болу құқықтарын қорғау саласындағы құқықтары (79-бап). ҚР азаматтары құқылы:

еркін репродуктивті таңдауға;

ұрпақты болу денсаулығын қорғау және отбасын жоспарлау жөніндегі қызметтерді алуға;

өзінің ұрпақты болу денсаулығының жай-күйі туралы дұрыс және толық ақпарат алуға;

бедеулікті, оның ішінде Қазақстан Республикасында рұқсат етілген қазіргі заманғы қосалқы репродуктивтік әдістер мен технологияларды қолдана отырып емдеуге;

қажетсіз жүктіліктің алдын алуға;

қауіпсіз ана болуға;

жыныстық жасушалардың, ұрпақты болу ағзалары тіндерінің донорлығына;

контрацепция әдістерін пайдалану және еркін таңдауға;

хирургиялық зарарсыздандыруға;

жүктілікті жасанды үзуге;

өзінің репродуктивті құқықтарын қорғауға;

балалардың саны мен олардың некеде немесе некеден тыс туған уақыты, ана мен баланың денсаулығын сақтау үшін қажетті туулар арасындағы интервалдар туралы еркін шешім қабылдауға;

Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жыныстық жасушаларды, ұрпақты болу органдарының тіндерін, эмбриондарды сақтауға.

Азаматтардың медициналық көрсетілімдер бойынша отбасын жоспарлау, әлеуметтік мәні бар аурулардың және айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардың болуы мәселелері бойынша, отбасы-неке қатынастарының медициналық-психологиялық аспектілері бойынша консультацияларға, сондай-ақ ұрпағындағы ықтимал тұқым қуалаушылық және туа біткен аурулардың алдын алу мақсатында медициналық ұйымдарда медициналық-генетикалық және басқа да консультациялар мен зерттеп-қарауларға.

Жедел босандыру жағдайларын қоспағанда, әйелдің денсаулық жағдайы ескеріле отырып, оның келісімі болған кезде, босандыру ұйымдарында тиісті жағдайлар (жеке босану залдары) болған және әкесінің немесе отбасының өзге мүшесінің инфекциялық аурулары болмаған кезде баланың әкесіне немесе отбасының өзге мүшесіне бала туған кезде қатысу құқығы беріледі. Мұндай құқықты іске асыру өтеусіз негізде жүзеге асырылады.

АИТВ инфекциясын жұқтырған Қазақстан Республикасының азаматтарының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан

Республикасының басқа азаматтарымен тең дәрежеде балаларды асырап алуға құқығы бар.

АИТВ инфекциясын жұқтырған Қазақстан Республикасының азаматтарының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қосалқы репродуктивтік әдістері мен технологияларын қолдануға құқығы бар.

· Жүкті әйелдер мен аналардың денсаулық сақтау саласындағы құқықтары мен міндеттері (81-бап). Жүкті әйелдер құқылы:

жүктілік кезеңінде, босану кезінде және босанғаннан кейін, оның ішінде шарананың тірі тууы мен өлі тууының халықаралық өлшемшарттарында айқындалатын мерзімінен бұрын босану кезінде Қазақстан Республикасының аумағында рұқсат етілген әдістерді қолдана отырып, денсаулығын сақтауға және көмекке;

жүктілік кезінде, босану кезінде және одан кейінгі медициналық көмекке; зерттеп-қарауды, емдеуді және медициналық араласуларды кешіктіру әйел мен баланың (шарананың) өміріне қауіп төндіретін, зерттеп-қарауды, емдеуді және медициналық араласуды жүзеге асыру туралы шешімді дәрігер немесе консилиум қабылдайтын жағдайларды қоспағанда, жүктілік кезеңінде өздерінің немесе заңды өкілінің келісімімен ғана зерттеп-қаралуға, емделуге және медициналық араласуға;

Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жұмыс уақыты режимінің, жүктілікке және босануға байланысты демалыстың, бала үш жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты жалақы сақталмайтын демалыстың және жүкті әйелдер мен бала емізетін аналардың еңбек жағдайларының сақталуына;

бала емізетін аналарға (ата-аналарға) білікті қолдау көрсетілуіне, лактация мәселелері, тек қана емшек сүтімен тамақтандыру және қосымша тамақтандыру әдістемесі бойынша оқытылған медицина қызметкерлерінің консультациялары берілуіне;

балаға достық ниеттегі медициналық ұйымдар іске асыратын, емшек сүтімен тамақтандыру практикасын қолдауға;

жұмыс орны, лауазымы және орташа жалақысы сақтала отырып, жүктілікке байланысты он екі аптаға дейін зерттеп-қаралуға және медициналық есепке қоюға жұмыс берушінің уақыт беруіне;

Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де кепілдіктер мен көтермелеулер.

1.1.2. Емделушілердің құқықтары (134-бап). 77, 78, 79, 81-баптарда көрсетілген құқықтардан басқа, емделуші құқылы:

· алдын алу, диагностикалау, емдеу процесінде лайықты емдеу, олардың мәдени және жеке құндылықтарына құрметпен қарауға;

· қандай да бір кемсітушілік факторларының ықпалынсыз, тек қана медициналық критерийлер негізінде айқындалатын кезектілікпен медициналық көмекке;

· шұғыл және кезек күттірмейтін көмек көрсету жағдайларын қоспағанда, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі

шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрігерді немесе медициналық көмек ұсынатын медициналық ұйымды таңдауға, ауыстыруға;

· медициналық ұйымда аудио-, және (немесе) бейнебайқау және жазба жүргізілетіндігі туралы құлақтандырылуына;

· медициналық технологиялардың қолда бар деңгейінің қаншалықты мүмкіндігі болса, сондай шамада дерт азабының жеңілдетілуіне;

· ақпарат алуға (емдеудің ықтимал қаупі мен артықшылықтары, ұсынылатын және балама әдістері туралы деректер, емделуден бас тартудың ықтимал салдарлары туралы мәліметтер, емделуші үшін қолжетімді нысандағы диагноз, емдік іс-шаралардың болжамы мен жоспары туралы ақпарат, сондай-ақ оны үйіне шығару немесе басқа медициналық ұйымға ауыстыру себептерін түсіндіру) және өз денсаулығының жай-күйі туралы тәуелсіз пікір алуға және консилиум өткізуге;

· көру және (немесе) есту қабілеттері бұзылған адамдар үшін қолжетімділік ескеріле отырып, өз құқықтары мен міндеттері, көрсетілетін қызметтер, ақылы көрсетілетін қызметтердің құны және бірлесіп төлеу мөлшері, олардың ұсынылу тәртібі; тағайындалатын дәрілік зат; өзіне медициналық қызметтер көрсететін медицина қызметкерлері туралы ақпаратты алуға;

· оқу процесіне қатысудан, сондай-ақ емдік-диагностикалық емшаралардың жүргізілуі кезінде үшінші тұлғалардың қатысуынан бас тартуға;

· Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де құқықтар.

1.1.3. ҚР азаматтарының міндеттері:

· ҚР азаматтарының құқықтары (77-бап): ҚР азаматтары міндетті:

өз денсаулығын сақтау туралы қамқорлық жасау, жеке және қоғамдық денсаулықты сақтау және нығайту үшін ортақ жауапкершілік алуға;

«Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға жарналар төлеуге;

профилактикалық медициналық тексерулерден, скринингтік зерттеулерден өтуге;

жеке және қоғамдық денсаулыққа қатысты медицина қызметкерлерінің тағайындауларын орындауға;

өз денсаулығын басқару процесіне, оның ішінде созылмалы аурулар болған жағдайда оларды басқару бағдарламаларына қатысуға, ауру және оны емдеу әдістері, ықтимал қауіптер мен асқынулар туралы ақпарат алуға мүдделі болуға;

медицина қызметкерлеріне өз ағзасының жеке ерекшеліктері туралы хабарлауға;

өз денсаулығын және айналасындағылардың денсаулығын қорғау жөніндегі сақтық шараларын сақтауға, денсаулық сақтау субъектілерінің талап етуі бойынша тексеруден және емделуден өтуге, медициналық персоналды

айналасындағыларға қауіп төндіретін инфекциялық және өзге де аурулардың болуы туралы хабардар етуге;

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын сақтауға.

АИТВ инфекциясын қоспағанда, айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулармен ауыратын Қазақстан Республикасының азаматтары тексерілуден және емделуден жалтарған жағдайда, осы Кодекске және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мәжбүрлеу тәртібімен куәландырылуға және емделуге тартылады.

Жүкті әйелдердің денсаулық сақтау саласындағы міндеттері (81-бап).
Жүкті әйелдер міндетті:

жүктіліктің он екі аптасына дейінгі мерзімде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық қызмет көрсету үшін бекітілген жері бойынша жүктілікке байланысты медициналық есепке тұруға;

жүктілік кезінде, босану кезінде және босанғаннан кейін дәрігердің ұсыныстарын орындауға.

Егер әйел жүктілік үшін қарсы көрсетілімдер болған кезде жүктілікті жоспарласа, онда ол әйелдің өзі мен шарананың денсаулығына жүктілік кезінде және босанғаннан кейін күнтізбелік қырық екі күнге дейін болатын барлық тәуекел үшін жауаптылықты толығымен өзіне алады.

1.1.4. Емделушілердің міндеттері (135-бап). 80,81-баптарда көрсетілген міндеттерден басқа, емделуші міндетті:

- өз денсаулығын сақтауға және нығайтуға шаралар қабылдауға;
- медицина қызметкерлерімен қатынаста сыйластық пен әдептілік танытуға;

- ауруға диагноз қою және оны емдеу үшін қажетті барлық ақпаратты дәрігерге хабарлауға; медициналық араласуға келісім бергеннен кейін медицина қызметкерлерінің тағайындауын мүлтіксіз орындауға;

- медициналық көмек алу кезінде медициналық ұйымның ішкі тәртіптеме қағидаларын сақтауға және мүлкіне ұқыпты қарауға, медицина персоналымен ынтымақтастықта болуға;

- диагностика мен емдеу процесінде, сондай-ақ айналадағыларға қауіп төндіретін аурулар не оларға күдік туындаған жағдайларда, өз денсаулығы жай-күйінің өзгерісі туралы медицина қызметкерлеріне уақтылы хабарлауға;

- басқа емделушілердің құқықтарын бұзатын әрекеттер жасамауға;

- Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға.

ЕМДЕЛУШІЛЕР/ЗАҢДЫ ӨКІЛДЕР МЕН ЕМХАНА АРАСЫНДАҒЫ ЖАНЖАЛДЫ ЖАҒДАЙЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

1.1.1. Емделушілер/заңды өкілдер мен емхана арасында туындайтын барлық жанжалдарды емхананың лауазымды адамдары 2020 жылғы 29 маусымдағы № 350-VI «Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-

процестік кодексі» (14.07.2022 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен) Қазақстан Республикасы Кодексінің талаптарына сәйкес қарайды.

1.1.2. Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің 35-бабына сәйкес, ҚОӘДСБ «Қостанай облыстық балалар стоматологиялық емханасы» КМК-сі пациенттерді қолдау және ішкі бақылау қызметі (ПҚІБҚ) жұмыс істейді.

3. Емханада және емхананың сайтында ПҚЖІБ мүшелерін қабылдау кестесі орналастырылған

4. Емханада көрсетілген медициналық көмектің сапасына байланысты барлық қызықтыратын мәселелер бойынша медициналық көмектің сапасы жөніндегі төраға Дариха Сәкенқызы Кәрімоваға 19-кабинетке (дүйсенбі-жұма сағат 9.00-ден 17.00-ге дейін; техникалық үзіліс сағат 12.00-ден 13.00-ге дейін) жүгінуге немесе сіздің атыңыз, тегіңіз, байланыс деректеріңіз (телефон, мекен-жайы) бас дәрігердің қабылдау бөлмесінде немесе емхананың 1 қабатындағы Пациенттерге арналған киім-кешек бөлмесінің жанында, тіркеуде тұрған "шағымдар мен ұсыныстар" кітабында орналасқан «өтініштер жәшігінде». Сондай-ақ, сіз біздің сайтқа жүгіне аласыз: kst-detstomat.kz "Виртуалды қабылдау бөлмесінде". Байланыс телефондары: 54-18-51, 54-05-48, 8-707-357-9690

5. Қабылдауға жазылу

1.1.6. Емделушінің/заңды өкілінің, оның ішінде бірінші басшыда жеке қабылдау барысында қабылданған жазбаша өтініші Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тіркелуі және қаралуы тиіс. Жазбаша өтініште толық төлқұжат деректері, пошталық мекенжайы, телефоны көрсетіледі. Қажет болған жағдайда емделуші/заңды өкіл өзінің дәлелдерін растау үшін жазбаша өтінішке қосымша құжаттар мен материалдарды немесе олардың көшірмелерін қоса береді

1.1.7. Егер өтініште шешімі емхананың құзыретіне кірмейтін мәселелер болса, емделушілер/заңды өкілге қайда және қандай тәртіппен жүгіну керектігі түсіндіріледі

1.1.8. Емхана әкімшілігіне келіп түскен жазбаша өтініш тіркелген күнінен бастап 20 күн ішінде ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен қаралады. Жекелеген жағдайларда жазбаша өтінішке аралық жауап берілуі мүмкін не болмаса өтініштің мәні бойынша қосымша мәліметтер сұралуы мүмкін. Емделуші/заңды өкіл телефон арқылы жауаптың дайын екендігі туралы хабардар етіледі, жазбаша өтінішке жауап өтініште көрсетілген пошталық мекенжайға жіберіледі не директордың қабылдау бөлмесінде жеке қолымен тапсырылады

ОСЫ ҚАҒИДАЛАРДЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

1.Науқас медициналық араласудан бас тартуға байланысты салдарға, медицина қызметкерлерінің тағайындаулары мен ұсынымдарын, соның

ішінде денсаулық жағдайына теріс әсер етуі мүмкін тағайындалған емдеу режимін сақтамағаны үшін жауап береді

2. Пациенттер / келушілер қоғамдық тәртіпті сақтау қағидаларын бұзған жағдайда, емхана қызметкерлері тиісті ескертулер жасауға, қауіпсіздік қызметінің немесе полицияның қызметкерлерін шақыруға, ҚР қолданыстағы заңнамасында көзделген өзге де ықпал ету шараларын қолдануға құқылы. Мұндай жағдайларда медициналық көмек тек шұғыл және шұғыл көмек көлемінде көрсетілетін болады, содан кейін қоғамдық тәртіпті бұзушыларды емхананың ғимараты мен үй-жайларынан күзет немесе полиция қызметкерлері алып тастайтын болады.

3. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексіне сәйкес:

Медициналық және (немесе) фармацевтикалық қызметкерлерді өздерінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде құрметтемеу, әдепсіз Б-ишаралар (белгілер) мен заттарды көрсету, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарын немесе телекоммуникация желілерін пайдалану, әдепсіз мінез-құлық, қорлау арқылы білдіру, –

Жеке тұлғаларға отыз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не он тәулікке дейінгі мерзімге әкімшілік қамаққа алуға әкеп соғады.

3. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған іс-әрекеттер, –

Жеке тұлғаларға – елу, лауазымды адамдарға – жетпіс, заңды тұлғаларға-жүз елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

1.4.4. 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ" Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне " сәйкес:

- Қорлау, яғни әдепсіз түрде көрсетілген басқа адамның ар-намысы мен қадір-қасиетін қорлау-жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не жүз жиырма сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға жазаланады (131-бап, 1-тармақ)
- Бұқаралық ақпарат құралдарын немесе телекоммуникация желілерін, бұқаралық ақпарат құралдарын, телекоммуникация желілерін немесе онлайн-платформаларды пайдалана отырып немесе жария түрде жасалған дәл осындай әрекет-екі жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарымен не жүз сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартумен жазаланады (131-бап, б. 2).

1.4.6. Медициналық қызметкерге науқастың дене жарақатын келтіруі:

Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ қылмыстық кодексі

108-1-бап. Денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру

1. Денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру – екі жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не елу тәулікке дейінгі мерзімге қамауға алуға жазаланады.

2. Дәл сол әрекет:

1) екі немесе одан да көп адамға қатысты;

2) осы адамның қызметтік қызметті жүзеге асыруына немесе кәсіптік немесе қоғамдық борышты орындауына байланысты адамға немесе оның жақындарына қатысты;

3) айрықша қатыгездікпен, сол сияқты дәрменсіз жағдайда не кінәліге материалдық немесе өзге де тәуелділікте болған кінәлі адам үшін көрінеу көрінеу адамға қатысты;

4) адамдар тобымен, адамдар тобымен алдын ала сөз байласу арқылы;

5) бұзақылық ниетпен;

6) әлеуметтік, ұлттық, нәсілдік, діни өшпенділік немесе араздық негізінде;

7) бірнеше рет;

8) көрінеу кәметке толмаған адамға қатысты, – дейін айыппұл салынады

109-1-бап. Ұру

1. Ұрып - соғу немесе физикалық ауыртпалық тудырған, бірақ денсаулыққа жеңіл зиян келтіруге әкеп соқпаған өзге де күш қолдану әрекеттерін жасау, – сексен айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не жиырма бес тәулікке дейінгі мерзімге қамауға алуға жазаланады.

2. Келесі әрекеттер жасалды:

1) екі немесе одан да көп адамға қатысты;

2) осы адамның қызметтік қызметті жүзеге асыруына немесе кәсіптік немесе қоғамдық борышты орындауына байланысты адамға немесе оның жақындарына қатысты;

3) кінәліге көрінеу дәрменсіз күйде не кінәліге материалдық немесе өзге де тәуелділікте болатын адамға қатысты;

4) адамдар тобымен, адамдар тобымен алдын ала сөз байласу арқылы;

5) бұзақылық ниетпен;

6) әлеуметтік, ұлттық, нәсілдік, діни өшпенділік немесе араздық негізінде;

7) бірнеше рет;

8) көрінеу кәметке толмаған адамға қатысты, –

бір жүзден екі жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не жүзден екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не отыздан елу тәулікке дейінгі мерзімге қамауға алуға жазаланады.